

Juhani Aho

PAPIN
ROUVA

Juhani Aho

Papin rouva

SAGA Egmont

Papin rouva

Copyright © 2026 SAGA Egmont

All rights reserved

Cover image: Midjourney

Cover design: Emma Björklund

ISBN: 9788727215556

1st POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

Tässä teoksessa tavattavat päähenkilöt ovat jo esiintyneet
Papin tyttäressä

”Älkää hänt' unelmass' edes nähkö,
ettei hänen silmäns'
iskisi teihin, ja katse,
jok' ei mene mielestä koskaan,
hiljaa vaivaavaks okahaks näin
jäis sydämeenne.”

(Johannan sanat Hannalle Runebergin ”Hannassa”)

I

Viheriäisten peltojensa keskessä punoitti pieni pappila järven rannalla pitkän lahden pohjukassa. Ilta-auringon valaistessa näkyivät sen valkoiset ikkunanpielet kauas suurelle selälle, jossa kulki iso valtaväylä etelästä pohjoiseen. Säännöllisesti kulkivat siitä ohitse suuret matkustajalaivat ylös ja alas, mutta lähimpään kaupunkiin oli päivän matka. Kun pitäjän laivasilta oli lähellä kirkonkylää toisella puolella pitkän niemen, eivät laivat tänne koskaan poikenneet. Jos joskus oli joku menevä tai tiettiin olevan varma tuleva, niin noudettiin tai vietiin se venheellä, jolla soudettiin väylälle. Pappilan lahti jäi sen tähden syrjään suuren maailman valtatieltä ja sen ihmisvirralta. Ainoastaan joku harva hajamielinen matkustaja saattoi silloin tällöin sattumalta ojentaa tänne kiikarinsa ja kysäistä peränpitäjältä, kantta pitkin kävellessään:

- Mikä on tuo punainen talo tuolla kaukana?
- ”Se kuuluu olevan tämän pitäjän kappalaisen virkatalo.”

Jos hän oli elämäänsä uupunut ja surumielinen, voi hänelle

ehkä tulla ohimenevä ajatus: –”Se näyttää niin rauhalliselta tuo paikka ... siellä olisi ehkä onnellista asua.”

Ja jos sitä järveltä päin lahden pohjaan soutaen läheni, niin näytti siinä pysyvänkin tuo ensi silmäyksen vaikutus.

Suuren selän jyrkät ja synkät rannat, jotka kasvoivat vain ka-nervaa ja pientä petäjikköä, muuttuivat täällä lempeiksi luhta-niityiksi, jotka tuolla täällä synnyttivät pyöreitä pajupensaita ja joita reunustivat pehmoiset koivu- ja haapalehdot. Taampana ko-hoava kivikkomäki, jonka harja kasvoi läpikuultavaa metsää, pisti paikoitellen juurensa niittyjen alaitse ja ilmaantui veden rajassa avopääksi kallioksi tai valkoiseksi hiekkarannaksi, jonka edustalla silloin nuokkui harva ruohikko jyrkkäyksen rintaan.

Pappilan ranta oli pienosen niemen kainalossa. Siinä oli sau-narakennus kallioisella perustuksella, alempana uimahuone ja venhevalkama ja hiukan ulompana niemen kärjessä vanha nuot-takota. Saunan seinämällä oli rivi verkkokeppejä ja uimahuoneen vieressä kolme venhettä, joista yksi valkoisensinisiksi maalattu hohti rannasta kauas ohi soutavan silmään. Rannasta vei ruis-pellon halki polku itse pappilaan, joka siellä vähän ylempänä tuuheiden, korkeiden koivujensa keskessä paistoi kuin mansikka mättäästään.

Koko tuossa maisemassa oli jotain omituisen pehmoista ja vionoa, joka tuntui tuoksahavan esiin jokaisesta sen pienimmäs-täkin poimusta. Tuo pienoiskokoinen uimahuone valkoisine hiekkaan laskeutuvine portaineen, vaaleansininen venhe, joka kaarevan sulavana lepäsi omilla siloisilla teloillaan, ruispelto pol-kuineen, vatukko aidan varrella, tuo kukkaspuutarha pellon ja rakennuksen välillä ja etupäässä itse rakennus – se oli kuin hie-non naiskäden muodostelemaa.

Mutta samalla lähti siitä kuin aavistus jostain selittämättömästä surumielisyydestä.

Hiljaisena, tyynenä ja vähän viileänä iltana tuntui siltä, kuin olisi sen asukkaan pitänyt istua käsi posken varassa, pää alakuoloisesti kallellaan, mielessä joku salainen, sanaton kaiho. Laineen loiskina se ehkä toi tämän tunnelman, ehkä myöskin haavanlehden lepatus tai päivän heijastus ikkunoihin, joiden takana ei näkynyt liikettä eikä kuulunut lapsilauman iloista mellakkaa; eikä sitä kuulunut pihamaalla, ei pientarilla eikä rantahiekalla.

Ainoastaan silloin tällöin avautui joku ovi, narahti puutarhan portti, ammahti lehmä tai ynähti vasikka, kuului soutua järvellä tai askeleita puutarhan hiekassa. Sillä välin saattoi olla niin äänetöntä, niin liikkumatonta ja kuollutta, että arka sorsa uskalsi uittaa poikueensa venerantaan ja käki lentää kukkumaan puutarhan aidan seipäaseen.

Talon nimi oli Tyynelä.

Oli iltapäivä keskikesällä, alkupuolella heinäkuuta.

Muutamia päiviä sitten oli pastori Aarnio saanut kirjeen vanhalta ylioppilastoveriltaan Olavi Kalmilta, joka oli ilmoittanut saapuvansa laivalla tänään ja tulevansa hänen luokseen kesäänsä viettämään. Sen johdosta oli hän lähtenyt venheellä laivaa vastuuseen.

Elli, hänen vaimonsa, oli jäänyt kotiin järjestämään taloa siihen kuntoon, kuin harvinaisen vieraan saapuminen vaati.

Koko päivän oli hän puuhannut siinä toimessaan, puhdistellut huonekaluja, järjestellyt kirjoja salin pöydällä, muutellut hiukan kuvia albumissaan, laitellut uutimia uusiin poimuihin, pyyhkinyt tomun kukkain lehdiltä ja asettanut verestä vihreää vaaseihin.

Sitten oli hän siistinyt oman pukunsa, viivähtänyt hetken aikaa peilin edessä ja katsellut siinä kasvojaan ja vartaloaan.

Pitkään aikaan ei hän ollut sitä tehnyt. Siitä oli kauan, kun hänellä siitä oli ollut mitään hauskuutta. Ja hiukan uteliaasti hän nyt silmäili vähän vaaleata muotoaan ja solakkaa, vielä neitseellisen jäntevää vartaloaan. Moneen vuoteen ei hän ollut muistanut sitä, mitä hänestä joskus oli sanottu, että hän oli miellyttävä, melkein kauniskin. Ketä varten? Miksi hyväksi? Miehensä vuoksi ei hän muistanut itseään häihinsäkään koristelleensa. Muut ne olivat sen tehneet. Siitä oli muuten viisi vuotta, viisi pitkää vuotta.

Ja nyt hän yht’äkkiä oli taittanut kukan ja kiinnittänyt sen rintaansa. Ja peräytyen peilin luota muutti hän sitä pari kertaa, ennen kuin se hänen mielestään oikein tuli paikalleen.

Tämänpäiväinen puuha oli tuntunut hänestä hauskalta. Tavallisesti ei se häntä huvittanut, hän teki sen virallisesti ja koneellisesti. Teki vain kaikkein välttämättömimmän.

Mutta nyt hän meni puutarhaan ja keräsi siellä kukkaskimpun. Ruohoja ja kukkia valikoidessaan tuli hän selville sen aatteen. Vaatimaton ja yksinkertainen sen tulisi olla, niin ettei sitä ensi silmäyksellä huomattaisi. Mutta hieno väriltään niin kuin metsäkukka, johon kun sattuu silmä, se sitä kauan tutkii. Hitaasti ja huolellisesti kokosi hän siihen enimmäkseen heiniä ja taittoi sitten ruispellosta aidan ylitse heilimöivän tähkän. Hän tarvitsi siihen sinistä ja oli jo ottamassa lemmenkukkaa, mutta hylkäsi sen ja sijoitti ruiskukan sen sijalle. Mutta mistä saisi hän siihen tuoksun? Hän otti muutamia reseedoja ja pisti ne heinien väliin piiloon.

Saatuaan kukat mielensä mukaan toisiinsa sointumaan vei hän ne yliskamariin, joka varta vasten oli laitettu vieraan asuttavaksi. Hän oli kannattanut sinne keinutuolin ja uuden pöydän ja vienyt

vaatevarastostaan sinne parhaat ja uusimmat vuodetarpeet. Ikkunan eteen oli ripustettu hänen omat kutomansa, ennen käyttämättömät uutimet, pöytä oli katettu valkoisella liinalla, ikkunaan tuotu eläviä kukkia salista, hankittu uudet naulapuut ja kirjahylly. Vuoteen taa seinälle oli ripustettu suuri ryijy ja tuomen oksia pistelty seinän rakoihin.

Mihin paikkaan panisi hän kukkasvihkonsa? Ei keskelle pöytää, ei niin näkyvälle paikalle. Johonkin kulmaan, josta se olisi *löydettävä*. Uunin reunan kupera oli kaikista sopivin paikka, ja siihen hän sen jätti. Nyt vasta hän huomasi, että siinä olivat hänen pukunsa värit: harmaa ja sininen.

Tuleekohan hän täällä viihtymään? ajatteli hän katsoessaan ulos ikkunasta peltojen ja järvien yli.

Hänhän oli minun ensimmäinen oikea rakkauteni ja ensimmäinen suuri pettymykseni. Ja nyt hän tulee tänne ja on täällä jo tänä iltana!

Säikähtäen omia ajatuksiaan kiiruhti hän alas vinniltä. Mutta nähdessään huoneet aivan uudessa kunnossa täytyi hänen nyt myöntää itselleen, mitä varten hän näin oli ollut puuhassa koko päivän. Hänen täytyi tunnustaa, että hän ainakin tahtoi tehdä erityisesti edullisen vaikutuksen. Niin, ja olihan hän täältä kaukaa seurannut hänen retkiään sanomalehtien avulla. Milloin hän oli suorittanut tutkinnon, milloin esiintynyt puhujana isänmaallisissa juhlissa, saanut yliopistolta matkarahan ja matkustanut ulkomaille. Hän oli pannut mieleensä hänen osoitteensakin Pariisissa. Siellä hän oli ollut kauan kadoksissa, kunnes taas tänä keväänä hänen nimensä oli niiden joukossa, jotka olivat palanneet kotimaahansa. Joskus hänestä oli täälläkin puhuttu, hänellä oli vanhassa pappilassa tovereita, jotka hänet tunsivat. Elli oli kuunnellut, mutta ei itse virkkanut mitään. Hän pelkäsi, että hänen

äänensä hänet pettää. Ja kuinka hän kuitenkin oli saanut välinpitämättömästi sanotuksi: –Vai niin, tuleeko hän tänne..., kun hänen miehensä ilmoitti hänen tulostaan eilen.

Kaikki oli laitettu valmiiksi, ei ollut enää mitään toimittamista, vasta parin tunnin kuluttua tulee laiva, ja yhtäkkiä ei hän tiennyt, mihin hän sitä ennen ryhtyisi.

Mutta onhan hänellä tuo tavallinen jokapäiväinen retkensä tähän aikaan vuorokaudesta.

Kuinka monta kertaa hän onkaan sen tehnyt! Rakennuksen päädyn ympäri, jonne mennessä portti narahti joka kerta niin aivan samalla tavalla. Siitä sitten hiekoitettua käytävää kukka- ja hernepenkkien välitse toiselle portille, joka oli ruispellon halki kulkevan piennartien päässä. Laimea tuuli puhalteli lauhkeasti järveltä, siellä oli tummat metsäiset saaret ja niemet ja niiden takana kaukana sininen, häämöttävä manner. Muutaman saaren päästä kiilsivät valkoinen, kolmikulmainen merimerkki, jonka ohitse laiva kulki. Ja tässä kohosi ruispelto kahden puolen tien. Hän peittyi melkein päätänsä myöten sen suojaan, ja tätä tietä laskeutuessaan tunsivat hän itsensä aina niin rauhalliseksi ja turvalliseksi, niin kuin se olisi vienyt hänen omaan erityiseen maailmaansa, jossa kukaan ei kyennyt häntä häiritsemään.

Sillä pihasta katsoen ei kukaan voinut nähdä häntä tänne. Hänen miehensä huoneen ja keittiön ikkunat antoivat kaikki pihalle päin. Eikä tänne rantaan juuri koskaan ollut kenelläkään asiaa. Koko tämä puoli oli ikään kuin hänen omaansa, hänelle itselleen pyhitettyä.

Kaksi veräjäpuuta hän pudotti alas ja pistäytyi niitylle. Leveämpi polku vei siitä suoraan rantaan. Hänen oma, kapea polkunsu poikkosi vasemmalle ja vei lehdon läpi nuottakodalle nie-

men nenään. Siinä oli pykälä kalliossa, ja siihen hän istuutui, selkensä takana koivu ja edessään aava ulappa.

Tästä oli hän jo monena kesänä kenenkään tietämättä katsonut ulos maailmaan. Ja maailmaan katsomisekseen kutsui hän laivain ohikulun katsomista tuolla kaukana, josta hän tyynellä säällä kuuli niiden koneen tykytyksen ja näki niiden vilahdukselta siirtyvän toisen niemen suojasta toisen taa. Se oli ainoa yhteys, mikä hänellä oli ulkomaailman kanssa, sen suuren ja salaperäisen, jota hän pienestä tytöstä saakka oli haaveksinut, josta hän kirjoissa oli lukenut ja jossa hän uskoi ihmisten elävän rikasta, täyteläistä ja onnellista elämää.

Ja vielä sittenkin, kun laiva oli mennyt ohitse, jäi hän siihen iltaansa lyhentämään. Hän odotti laineita, jotka pitkän aikaa sen jälkeen, kun viimeinen savun kiemura oli haihtunut ilmaan, vyöryivät sieltä verkalleen, huojahduttivat ruohistoa ja valkeana vaahtona kohisten murtuivat rantakiville hänen jalkojensa juureen.

Aivan sattumalta oli hän tullut tämän paikan keksineeksi eräänä iltana rantoja pitkin harhaillessaan. Toisen kerran tuli hän uteliaisuudesta, lapsellisesti siitä hauskuutettuna, sitten se muuttui tavaksi ja lopulta melkein jokapäiväiseksi tarpeeksi. Yksinäisydessään hän pyhitti paikan omille haaveiluilleen.

Ja täällä hän oli elänyt sekä onnellisimmat että onnettomimmat hetkensä. Onnellisimmat siksi, ettei kukaan häntä häirinnyt ja että hän sai olla yksin. Onnettomimmat, sillä täällä voi tuo sama yksinäisyys kaikista enimmän häntä painaa. Täällä hän oli kaivannut kaikki suurimmat kaipuunsa, täällä kaikista haikkeimmin halunnut ystävää, toveria ja rakkautta.

Nähdessään laivain aina noin salaperäisesti kulkevan ohitsensa, kehittyi hänelle taikauskoiseksi varmuudeksi usko siihen,

että elämä ei voi ikäänsä kaikkeaan samalla tavalla jatkua ja että laineet kerran tuolta tuovat hänelle edes jonkunlaisen toiveiden täytännön mukanaan. Hän ei osannut ajatella, mitä se olisi ja vielä vähemmin kuka. Jotain erikoisempaa sen vain tulisi olla. Mutta ei sieltä tullut milloinkaan mitään eikä ketään.

Ja yhtäkkiä täytti se epäily hänen mielensä nytkin. Eihän kirje ollut ihan varma. ”Jos tulen, niin tulen ensi perjantaina. Ellen silloin tule, niin olen päättänyt viettää kesäni toisaalla.” Tietysti hän *ei tule!* Ja paljas mahdollisuus tuosta sai hänet tavalliselle mielelleen. Hän vaipui siihen samaan surumieliseen mietiskelyynsä, joka hänet aina valtasi tällä paikalla. Tämä kesä tulee siis kai kulumaan niin kuin olivat kuluneet kaikki entisetkin, ilman mitään vaihdosta. Elämä jatkuu vanhaa latuaan, tulee syksy ja se kaunhean ikävä talvi. Aurinko kallistui hiljalleen länteen, sen valo tuli kylmemmäksi ja alakuloisemmaksi. Tuuli heikkeni heikkenemistään, ja pienet lyhyet laineet lipattivat hajamielisesti nuottakodan edustalla.

Monta kertaa oli hän tällä samalla sijalla tehnyt tilin elämästään, muistellut ja tarkastellut sen alusta loppuun. Vaikkei hän sitä ollut koskaan kenellekään puhunut, oli se pukeutunut ikään kuin sanoiksi hänen mielessään. Hän olisi osannut kertoa sen ulkoa samoilla sanoilla, jos olisi ollut joku, joka olisi tahtonut sitä ymmärtäen kuunnella. Mutta vaikkei sellaista kuulijaa ollutkaan, kertoi hän sen mielellään ja omaksi helpotukseksi – itselleen.

Ympäristö sitä ainakin tuntui kuuntelevan ja siihen osaakin ottavan.

Kuinka kirkkaasti muisti hän tuon sunnuntai-illan isänsä kotona ennen, kun hän istui venheen kokassa rannassa ja haaveillen tarkasteli tyynen veden pintaa, mihin kuvastui koko äärettömän

korkea taivaan kupukansi! Silloin seisoivat yhtäkkiä rannalla isä ja tuo nuori ylioppilas, valkoinen lakki reippaasti takaravolla ja matkalaukku kupeella riippumassa. Ne nauroivat hämmästyneelle tytölle, joka häpeissään kiiruhti edeltäpäin pihaan muistamatta tervehtiäkään vastatulleita. Heillä oli kolmaskin mukanaan, apulaispapiksi tuleva. Ja kun he saivat hänet rantaportilla kiinni ja isä heidät esitteli, niin oli apulaisen käsi pehmeä ja vastenmielisen lämmin. Se toinen hymyili ystävällisesti ja katsoi niin omituisesti suurilla, sinisillä silmillään.

Ja pian he sitten perehtyivät toisiinsa, jo samana iltana puheli se niin tutunomaisesti ja oli niin viisaan ja etevän näköinen. Mitten kauniita, uusia asioita se tiesi ja kuinka ne silti tuntuivat tutuilta, niin kuin olisi niitä kaikkia jo ennen itse ajatellut. Molemmat he tekivät kiusaa apulaisesta, joka sekaantui puheisiin, mutta ei mitään käsittänyt. Hän oli heistä naurettava ja vähän tyhmä. He soutelivat järvellä, kävivät kirkon tornissa ja ihailivat avaraa näköalaa. Ylioppilas oli juossut edeltäpäin ja avannut lukuun. Hän seiso siinä niin solakkana ja miehekkäänä, pitäen lukuun ovesta kiinni. Täytyi kumartua hänen kainalonsa alitse ja seisoa kuin hänen syleilyksessään. Apulainen seiso alhaalla kirkonmäellä, ja ylioppilas huusi, iskien Ellille silmää: –Kuinka sinä olet litteän näköinen siellä! Valkolakin sametti hulmusi kovassa, mutta lämpimässä etelätuulella, hän oli niin kaunis ja reipas. Hän puhui, innostui ja osoitteli kädellään kauas eteläisiin maisemiin, ”jonne aatos aina pyrkii”. Hän näytti tahtovan siinä paikassa sinne lentää, ja Elli kuvitteli, että he lentävät yhdessä.

Mutta hän lensikin sinne yksin, ja Elli jäi kuin siivetön lintu seisomaan verannalle, itkeytyvät kasvot lasia vasten. Kuinka karvas oli nielaista tuo kyynele! Kuinka se aina tätä muistellessa pyrki

kohoamaan takaisin...! Hän istui rattailleen, ja hevonen kiskaisi juoksuun. Hän kohotti lakkiaan ja katosi maantien pölyyn.

Kuinka hän silloin olisi äärettömästi kaivannut lohduttajaa, jonka rinnalla olisi voinut itkeä surunsa. Mutta sellaista ei hänellä ole koskaan ollut. Metsän puut ja järven rannan loiskivat laineet ne olivat hänen uskottunsa silloin niin kuin nytkin. Ja lehtoon, koivikkolehtoon järven rannalle, jossa pohjatuuli puhalteli, hän silloinkin sijoitti yltäkyläisimmän onnettomuutensa.

Kun hän sieltä palasi, silmänsä kuiviksi itkettyään, alkoi apulaispapin kosinta. Se oli käynyt pian, mutta hän ei vielä tänäkään päivänä voinut käsittää, kuinka se sittenkin oli niin käynyt. Hän muisti vain erään keskustelun, joka hänellä oli ollut äidin kanssa ja jossa tämä luultavasti oli sanonut omankin elämänsä salaisuuden:

– Onhan se hyvä ja kunnollinen mies. Jonkun kanssahan sinun täytyy sinunkin kerran mennä naimisiin ja saada turvaa maailmassa.

– Jos menen, niin menen jonkun kanssa, jota oikein rakastan.

– Sinä, tyttö parka, et tiedä, että maailmassa tyttö hyvin harvoin saa sen, jota hän oikein rakastaa. Usein saa hän tyytyä siihen, jota voi sietää.

– Mutta kuinka voi elää naimisissa, jos ei rakasta?

Äiti hymyili surullisesti: Saa luvan voida ja näkyy sitä voivan.

Ja näkyyhän sitä voineen.

Ajatellessaan elämäänsä näinä viitena vuotena – vai lieneekö niitä ollut kuusikin, ei niistä tullut niin lukua pidetyksi – ei hän voinut ymmärtää, kuinka ne olivat kuluneet. Viikot ja kuukaudet olivat menneet melkein mitään jälkeä jättämättä, niin kuin tippuu pisara pisaran perästä tuhuttavana sadepäivänä ja putoaa hiek-

kaan niin hitaasti ja hermostuttavan yksitoikkoisesti. Hän oli totumistaan tottunut ja herjennyt jo muutostakin odottamasta.

Siihen se päättyi hänen mietiskelynsä, tähän sisällöttömään nykyisyyteen. Monta kertaa oli hän uudistuksia kuvitellut, mutta ne kuvittelut eivät vielä koskaan olleet toteutuneet. Eikä hän niitä nytkään tahtonut uskoa. Hän oli melkein varma siitä ja tahtoi vakuuttamalla vakuuttaa itselleen, että kaikki jää entiselleen ja että venhe tulee tyhjänä takaisin. Tietysti. Ja parasta kai se olisikin.

Hän aikoi nousta. Mutta silloin kahahti ruohikko niin tutusti, ja samassa puhaltautui leveä laine pitkin rantaa ja kostutti kivet lähellä hänen jalkojaan. Laiva oli mennyt ohitse hänen huomaamattaan, sillä päivä paistoi vasten silmiä juuri lahtea pitkin ja esti näkemästä ulapalle.

Hetken kuluttua kuului soutua ja puhetta tuulen päältä. Hän siirtyi vähän ja näki siellä venheen tulemassa. Hänen miehensä istui perässä. Kokassa souti renki. Ja keskellä venhettä oli joku kolmas.

”Se on kai mieheni vieras”, koetti hän ajatella rauhallisesti ja välinpitämättömästi. Mutta sydän tykytti korvaan kuuluvasti, käsi vapisi hänen huivia sitoessaan, ja poskia poltti. Ja hän kiiruhti edeltäpäin pihaan, ennen kuin ne ennättäisivät rantaan ja huomasivat hänet.

Kun hän sitten vilahdukselta katsahti kamarinsa ikkunasta rantaan, oli venhe juuri laskemassa maihin, ja se, joka oli istunut keskellä venhettä, oli noussut seisomaan.

II

Elli kuuli heidän tulevan puutarhan kautta pihaan, nousevan verannalle ja menevän pastorin huoneeseen. Hän kuuli vieraan käynnin, joka oli tuntuvinaan tutulta. Hän kuuli hänen kauniin, selvän äänensä miehensä hiukan epäsointuisen äänen rinnalla. Itse hän oli mennyt ruokasaliin ja asetteli koneentapaisesti ser-viettejä lautasten viereen. Salin avonaisten ovien läpi erotti hän joka sanan, samalla kuin palvelijat yhtä mittaa kalistelivat keittiössä astioitaan.

– No, kas niin, nyt tulta ja tupakkaa päälle! Poltatko sinä piippua vai paperossia?

– Kiitoksia, annahan olla... minä sytytän mieluummin paperossin. – Vai niin, vai tämä se nyt on sinun pappilasi?

– Tämähän se on... eikös tämä näytä mukavalta paikalta?

– Näyttää tämä hyvinkin hauskalta ja rauhalliselta...

– Tuossa on pirtti ja nuo tuolla vastapäätä ovat talli- ja liiterirakennukset. Siinä on ruoka-aittakin yhdessä jaksossa ja aitan päädyssä on kellari. Se on hyvä kellari, pysyy jäät syksyyn asti.

Kesävieras ravistelee pappilan uinuvaa elämää

Elli on nainut pastori Mikko Aarnion, mutta avioliitto ei perustu sydämessä kuohuvaan rakkauteen vaan käytännön syihin ja vanhempien kehotuksiin. Vaikka Mikko on hyväntahtoinen ja mukava mies, hän ei herätä Ellissä intohimoa. Kesällä pappilaan saapuu pasturin ystävä, Olavi Kalm, ja Elli tuntee heräävänsä horroksesta. Kun kesäiset päivät kuluvat, Ellin on aina vain vaikeampi kätkeä todelliset tunteensa. Saavatko Ellin romanttiset unelmat lopulta täyttymyksensä?

Papin rouva on yksi suomalaisen kirjallisuuden mestariteoksista ja psykologisen kuvauksen klassikko. Kirja on jatkoa romaanille *Papin tytär*.

Juhani Aho (1861–1921) nousi jo elinaikanaan merkittävimpien suomalaisten kirjailijoiden joukkoon. Ahon tunnetuimpiin teoksiin lukeutuvat *Papin rouva*, *Rautatie* ja *Helsinkiin*. Lisäksi Aho tunnetaan novelleistaan, joita hän nimitti lastuiksi.